

PM 2013:10 RIV (Dnr 001- 1596/2013)

Vissa skollagsfrågor

- del 1 (U2013/6278/S)

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid den 20 januari 2014

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ” Vissa skollagsfrågor – del 1” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Skollagen (2010:800) trädde i kraft den 1 augusti 2010 och har tillämpats på utbildning och annan pedagogisk verksamhet sedan den 1 juli 2011. Under den tid den nya skollagen har tillämpats har det uppmärksammats ett behov av att se över ett antal frågor i lagen. I januari 2013 gav Regeringskansliet särskilda utredare ett uppdrag att utarbeta förslag till vissa ändringar av skollagen.

I promemorian Vissa skollagsfrågor – del 1 (U2013/6278/S) ges förslag på förändringar av skollagen (2010:800) och skolförordningen (2011:185).

Förändringarna syftar till stor del till att förtydliga dagens regelverk.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ser positivt på att förtydliganden görs när den nya skollagen nu har tillämpats i några år. Stadsledningskontoret ställer sig överlag bakom de förslag som presenteras i remissen.

Utbildningsnämnden är överlag positiv till de förslag som presenteras i remissen.

Farsta stadsdelsnämnd är mestadels positiv till förslagen i remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ställer sig positiv till de föreslagna förändringarna i skollagen, särskilt till de delar som förtydligar kommunernas resursfördelning utifrån barnens olika förutsättningar och behov.

Norrmalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till ett förtydligande om att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Mina synpunkter

De förändringar av skollagen som utredningen tar upp är angelägna och viktiga. Det är särskilt positivt att det nu tydligare slås fast att kommunerna och i förlängningen rektorerna ska fördela resurser efter barnens och elevernas förutsättningar och behov, något som vi i Stockholm har gjort under en lång tid. Staden tar i sin resursfördelning till skolorna stor hänsyn till elevernas socioekonomiska förutsättningar. Skolverkets rapport Kommunernas resursfördelning till skolorna visar att skillnaden mellan den grundskola som får lägst respektive högst socioekonomiskt resurstillägg per elev är störst i Stockholm av samtliga undersökta kommuner. Detta är alltså en betydande och en viktig kompensatorisk åtgärd.

Likaså är de förtydliganden av regelverket som gäller skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning välkomna.

Jag delar utredarnas uppfattning att modersmålsundervisningen är central för att förverkliga målen för den svenska minoritetspolitiken och att en stärkt rätt till denna därför är positivt.

Alla elever har rätt till en bra utbildning och möjligheten att nå sin fulla potential.

Vad gäller utredningens förslag om möjlighet till färdighetsprov vid intagning, redan från förskoleklass, anser jag att det är rimligt att ett undantag finns för att de utbildningar som kräver att eleverna har särskilda färdigheter i musik fortsatt ska kunna bedriva sin verksamhet på ett framgångsrikt sätt. Det är dock viktigt att detta sker i undantagsfall och att Skolinspektionen tolkar ”särskilda skäl” restriktivt.

I övrigt vill jag hänvisa till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ” Vissa skollagsfrågor – del 1 ” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 18 januari 2014

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Vissa skollagsfrågor, sammanfattning och författningsförslag

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Roger Mogert (båda S) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Att i huvudsak bifalla borgarrådets förslag till beslut

2. Att utöver detta anföra

Vi delar borgarrådets uppfattning att det är orimligt och helt missvisande att acceptera färdighetstester, eller fallenhetstester i exempel i olika idrotter redan vid 5-6 års ålder. Barn mognar på olika sätt och i olika takt så sådana tester blir ofta rejält missvisande.

Däremot om barn har fallenhet för musik i någon bemärkelse, eller kanske helt saknar det, märks ofta tidigt. Vi delar därför utredningens uppfattning att sådana enkla fallenhetstester, skall vara möjliga under förutsättning att intagningen i övrigt är bred och barn med olika social eller etniska bakgrund medges kunna delta i sådana ”fallenhetstester”. Skulle detta inte accepteras skulle exempelvis breda som Lilla Akademien i Stockholm, inte kunna ha den musikprofilering man har idag, där barn från hela Stockholm, oavsett bakgrund, har möjlighet att söka till skolan.

Vi anser som princip att legitimation bör gälla för all personal som arbetar inom skolans värld, även med särskilda pedagogiska inriktningar. Det är viktigt att legitimationsfrågan löses även för Waldorfskolorna.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Vi ser positivt på promemorians mål att se över ett antal oklarheter som uppmärksammas i skollagen från 2010. Promemorians förslag till förtydliganden av resursfördelningssystemet är angelägna. Det är positivt att kommunernas kompensatoriska uppdrag förtydligas för att öppna för en större jämlikhet i dagens skolsystem.

Vi ser också positivt på en förändring i skollagen kring modersmålsrätten gällande minoritetsspråken. Det är viktigt att alla barn får stöd så att de ges samma möjlighet att utveckla kulturell identitet samt förmåga att kommunicera såväl på svenska som på andra modersmål. En kartläggning av barnens och personalens språk och andelen barn som får modersmålsstöd, såsom Skärholmens stadsdelsnämnd nyligen gjort, kan vara ett utmärkt underlag för planering av det språkliga stödet.

Vi ställer oss kritiska till förslaget om intagningsprov till speciella musikköskolor. Intagningsprov vid så unga år är ett enkelt sätt att skapa utslagning vid en väldigt tidig ålder. Vi ställer oss bakom utbildningsförvaltningens jämförelse med motståndet som finns mot tidiga elitsatsningar inom idrotten. Samma resonemang bör vara tillämpligt även inom utbildningsverksamhet.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Som svar på remissen ”Vissa skollagsfrågor – del 1” bifalles delvis
2. Dessutom vill jag framföra följande

Vi ställer oss bakom utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande, och stödjer därmed inte förslaget att få införa färdighetsprov i musik som urvalsinstrument till förskoleklass och årskurs 1-3. Det är ett elittänkande i tidiga åldrar som vi inte ställer oss bakom. Skolan bör vara öppen för alla elever i de tidiga årskurserna och bygga på intresse och inte färdigheter. Om antagningsprov införs i tidiga åldrar riskerar barn att utsättas för press att prestera istället för att säkerställa uppdrag att främja varje barns allsidiga utveckling. Vi delar också utbildningsförvaltningens tveksamhet till undantag från kraven på legitimation i fritidshem

och förskollärare i förskolor med waldorfpedagogisk inriktning. Att lärare i sådana skolor idag har ett undantag från kravet på legitimation gör det ju inte bättre att undanta fler grupper.

Därutöver är vi givetvis positiva till förslag om resursfördelning efter förutsättningar och behov, stöd till barn och elever med funktionsnedsättning och förbättrade möjligheter för nationella minoriteter att få tillgång till modersmålsundervisning. Även om Stockholms stad enligt ärendet ger den största socioekonomiska kompensationen, har omfördelningen minskat. Om tilläggsanslaget låg kvar på 2006 års nivå skulle det ge en omfördelning av 406,6 mnkr från skolpeng till tilläggsanslag. Det är stora pengar som kunde ha använts för att attrahera de bästa lärarna till skolor med svaga resultat, förbättra modersmålsundervisningen etc.

Vi skulle också gärna se att resursfördelning till förskolorna också i högre grad utgår efter förutsättningar och behov, och har lagt sådana förslag i våra budgetreservationer flera år i rad i Stockholms stad. Samtidigt vill vi betona att möjligheten att uppfylla skolans kompensatoriska uppdrag också handlar om elevsammansättningen i klasserna och skolorna. Skolan behöver bli mer sammanhållen, för att ge alla elever lika chanser. För det krävs att elever med olika bakgrund går i samma skola. För att nå dit krävs stora förändringar av svensk skola. I första hand måste vinstintresset bort från skolan, så att alla pengar som är avsedda för skolan också går till skolans verksamhet.

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Skollagen (2010:800) trädde i kraft den 1 augusti 2010 och har tillämpats på utbildning och annan pedagogisk verksamhet sedan den 1 juli 2011. Under den tid den nya skollagen har tillämpats har det uppmärksammats ett behov av att se över ett antal frågor i lagen. I januari 2013 gav Regeringskansliet särskilda utredare ett uppdrag att utarbeta förslag till vissa ändringar av skollagen.

I promemorian Vissa skollagsfrågor – del 1 (U2013/6278/S) ges förslag på förändringar av skollagen (2010:800) och skolförordningen (2011:185). Förändringarna syftar till stor del till att förtydliga dagens regelverk.

Beredningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

De föreslagna förändringarna rör till stor del förtydliganden av dagens regelverk. Stadsledningskontoret ser positivt på att förtydliganden görs när den nya skollagen nu har tillämpats i några år. Stadsledningskontoret ställer sig överlag bakom de förslag som presenteras i promemorian.

Det förslag som får tydliga och direkta konsekvenser för staden är förändringarna av vilka elever som har rätt till modersmålsundervisning. Stadsledningskontoret delar utredarnas uppfattning att modersmålsundervisning är central för att förverkliga målen för den svenska minoritetspolitiken och att en stärkt rätt till denna är därför positivt. Utredarna lyfter fram att antalet elever som deltar i modersmålsundervisningen sannolikt kommer att öka vilket medför kostnader för huvudmännen. Stadsledningskontoret förstår att det föreligger osäkerhet i hur stor elevökningen blir och vilka ekonomiska konsekvenser detta för med sig men välkomnar att det i förslaget tydliggörs att kommunerna ska kompenseras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

En annan viktig del av promemorian, som mer innebär ett förtydligande av gällande regelverk, är att kommunerna och i förlängningen rektorerna ska fördela resurser efter barnens och elevernas förutsättningar och behov. Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det är viktigt att sträva efter att uppväga skillnader i barnen och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Resurser är en viktig del i detta men på inget sätt den enda faktorn av betydelse. Även organisation och arbetssätt måste anpassas för att på bästa sätt ge förutsättningar för en likvärdig kvalitet i utbildningen.

Staden tar idag i beaktande elevernas socioekonomiska förutsättningar vid resurstilldelning till skolor och förskolor. Skolverkets rapport Kommunernas resursfördelning till skolorna visar att skillnaden mellan den grundskola som får lägst respektive högst socioekonomiskt resurstillägg per elev är störst i Stockholm av 50 undersökta kommuner. Skillnaden i socioekonomiskt tillägg, som uppgår till mer än 44 000 per elev, är alltså betydande och en viktig kompensatorisk åtgärd. Även om staden redan

idag arbetar med resursfördelning efter elevernas skilda förutsättningar vill stadsledningskontoret poängtera vikten av såväl kommunal som nationell uppföljning av hur resurserna används på skolorna samt en analys av hur fördelningen påverkar måloppfyllelsen.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till de förtydliganden av gällande regelverk som föreslås i promemorian kopplat till skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning. Så som lyfts fram i promemorian är det dock viktigt att det tydligt framgår att det är elevens behov och inte eventuell diagnos som är central för bedömning om rätt till stöd.

Gällande förslaget om möjlighet till färdighetsprov vid intagning redan från förskoleklass anser kontoret att det är viktigt att detta sker i undantagsfall och att Skolinspektionen tolkar ”särskilda skäl” restriktivt.

Det redan nu gällande undantaget för lärare i skolor med waldorfpedagogisk inriktning ställer sig stadsledningskontoret frågande till. Däremot förefaller det vara rimligt att samma regler gäller för förskola och lärare i fritidshem som för lärare i övriga skolformer med denna pedagogik vilket motiverar promemorians förslag.

Stadsledningskontoret instämmer vidare i de förslag som presenteras kring betygssättning när undervisning inte har bedrivits samt förändringar av paragrafhänvisning i bestämmelserna om interkommunal ersättning.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 november 2013 att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

Att därutöver anföra följande:

Vi ställer oss positiva till promemorians förslag 5.2 om färdighetsprov som urvalsinstrument till förskoleklass och årskurs 1-3.

I 1985 års skollag var färdighetsprov tillåtna i musik och i dans vid antagning till fristående förskoleklass och fristående skolor. Enligt praxis fanns också möjlighet att använda färdighetsprov i bl.a. musik samt idrott och hälsa i kommunala skolor.

I Stockholm finns både kommunala och fristående verksamheter med inriktning på musik och dans redan från tidiga år. En återgång till det utrymme för färdighetsprov som fanns i 1985 års skollag, är rimlig för att de utbildningar som kräver att eleverna har särskilda färdigheter i musik fortsatt ska kunna bedriva sin verksamhet på samma framgångsrika sätt.

Vad gäller promemorians förslag 3.2 om undantag från kraven på legitimation i fritidshem och förskollärare i förskolor med waldorfpedagogisk inriktning, anser vi att det är rimligt att samma regler som gäller för lärare i waldorfskolor även gäller för lärare i förskolor och i fritidshem.

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Per Olsson m.fl. (MP) och Marina Gunnmo Grönros (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förslag om resursfördelning efter förutsättningar och behov

Förslag: I skollagen ska det förtydligas att kommunerna ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Det ska också förtydligas i lagen att även rektorn och förskolechefen, inom sina givna ramar, har ansvar för att fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om resursfördelning utifrån barnens och elevernas förutsättningar och behov, exempelvis i form av socioekonomisk tilldelning. Utbildningsförvaltningen anser dock att det saknas förslag om förändring av regelverket om tilläggsbelopp.

Förslag om undantag från kraven på legitimation i fritidshem och förskollärare i förskolor med waldorfpedagogisk inriktning

Förslag: Förskollärare som inte har legitimation och som inte är behöriga för undervisningen ska trots det få bedriva undervisning i fristående förskolor med waldorfpedagogisk inriktning. Lärare i fritidshem med enskild huvudman ska, om verksamheten har waldorfpedagogisk inriktning, undantas från det krav på viss utbildning som enligt förslagen i regeringens proposition Vissa skollagsfrågor (prop. 2012/13:187) ska gälla för lärare som saknar legitimation och behörighet ska få bedriva undervisning i fritidshem. De lärare i fritidshem som ska undantas från kravet på viss utbildning och de förskollärare som ska undantas från kravet på legitimation och behörighet ska ha ansvar för den undervisning de bedriver. De ska få anställas som lärare respektive förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Utbildningsförvaltningen är tveksam till förslaget.

Förslag avseende stöd för barn och elever med funktionsnedsättning

Förslag: Det ska förtydligas i skollagen att elever som till följd av funktionsnedsättningen har svårt att nå kunskapskraven ska ges stöd i syfte att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av funktionsnedsättningen.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om kompensatoriskt stöd för elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att nå kunskapskraven. Utbildningsförvaltningen ställer sig dock frågande till om nuvarande lagstiftning inte redan i dagsläget tillgodoser det behov som avses med förslaget.

Utbildningsförvaltningen anser också att förslaget bör vara utformat på ett sätt där det tydligt framgår att det är elevens behov och inte elevens funktionsnedsättning som är bör vara central för bedömningen av vilka stödinsatser som behövs.

Färdighetsprov i musik från och med förskoleklassen

Förslag: Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter som. Om det finns särskilda skäl, möjliggör användandet av färdighetstester och antagningsprov för utbildning i förskoleklassen samt i årskurs 1-3 i grundskolan som innebär att elevers rätt till placering vid en skolenhet nära hemmet får åsidosättas.

I skolförordningen ska det införas bestämmelser som innebär att det ska

bli möjligt för huvudmän att låta tester och prov utgöra villkor för antagning och urval till eller inom en skolenhet från och med förskoleklassen. Tester och prov ska dock inte före årskurs 4 i grundskolan få utgöra villkor för fortsatt utbildning vid en skolenhet eller i den elevgrupp som eleven tillhör. Vidare ska elever som tagits in till förskoleklassen efter att ha genomgått ett färdighetsprov inte få testas på nytt inför årskurs 1.

Användandet av tester och prov före årskurs 4 ska begränsas till utbildningar som kräver särskilda färdigheter i musik. I likhet med vad som gäller från och med årskurs 4 ska det krävas särskilda skäl med hänsyn till utbildningens innehåll och inriktning för att tester och prov ska tillåtas. En huvudman som vill använda färdighetsprov ska ansöka om detta hos Statens skolinspektion.

Utbildningsförvaltningen ställer sig kritisk till förslaget om färdighetsprov i musik från och med förskoleklassen. Utbildningsförvaltningen anser att nuvarande reglering kring färdighetsprov vid antagning till utbildning är tillfredställande. Skolan bör vara öppen för samtliga elever och bygga på intresse och inte färdigheter i de tidigare årskurserna.

Utbildningsförvaltningen anser inte att det är ändamålsenligt att elever i så pass tidig ålder ska förväntas hålla en särskild hög nivå i musik att det redan i förskoleklassen och grundskolans lägre åldrar ska ställas särskilda krav på elevens musikalitet för att eleven ska kunna följa och nå målen för utbildningen. Inom idrotten är det kontroversiellt med elitsatsningar i unga år, samma resonemang bör vara tillämpligt även inom utbildningsverksamhet.

Utbildningsförvaltningen finner också att det är svårt att av förslaget utläsa varför endast musik är det enda ämne som ligger inom ramen för undantaget.

Förslag om borttagande av kraven för tillgång till modersmålsundervisning

Förslag: Kraven på att en vårdnadshavare har språket som modersmål samt att eleven har grundläggande kunskaper i språket ska inte längre gälla som förutsättning för rätt till modersmålsundervisning för elever som hör till någon av de nationella minoriteterna. Ändringen avser skolformerna grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola.

I gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska kravet på att en vårdnadshavare har det aktuella språket som modersmål inte längre gälla som förutsättning för rätt till modersmålsundervisning för elever som hör till någon av de nationella minoriteterna.

Utbildningsförvaltningen anser att det kan vara angeläget att ge de nationella minoriteterna en särställning och möjlighet att utveckla sitt språk. De nationella minoriteternas rätt till utbildning i språket skiljer sig enligt förslaget avsevärt från de rekvisit som gäller för ordinarie modersmålsundervisning. Utbildningsförvaltningen anser dock att denna särställning med fördel kan regleras särskilt.

Förvaltningen ställer sig positiv till detta.

Utbildningsförvaltningen anser att det är av vikt att förslagen förenas med möjlighet till distans- och fjärrundervisning med anledning av bristen på lärare i de nationella minoritetsspråken.

Förslag om ändringar i bestämmelserna om betygsättning

Förslag: Det ska förtydligas i skollagen att betyg i ämnen som inte har avslutats ska sättas i slutet av terminen om eleven fått undervisning i ämnet. Det innebär att betyg inte ska sättas i ämnen som eleven inte fått undervisning i, t.ex. på grund av att det inte ges undervisning i ett ämne under alla terminer

eller på grund av att eleven har anpassad studiegång. Förtydliganden ska göras i reglerna om betygsättning i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan.

Förtydligandet kring hur betyg ska sättas välkomnas av utbildningsförvaltningen.

Utbildningsförvaltningen anser att det är svårt att av förslaget förstå om redan satta betyg ska följa med i elevens samlade betygsdokument trots att eleven inte fått undervisning i ämnet den aktuella terminen. Utbildningsförvaltningen menar att det är av vikt att det finns möjlighet att överflytta tidigare satta betyg trots att eleven inte fått undervisning i ämnet den aktuella terminen. Detta i syfte att få en elevs betyg samlade i ett dokument. Som förslag kan det tidigare satta betyget ha en egen markering där det framgår att eleven fått undervisning under tidigare termin.

Justering av vissa bestämmelser om interkommunal ersättning

Förslag: Paragrafhänvisningar i skollagens bestämmelser om interkommunal ersättning vid mottagande i grundskolan ska justeras så att de motsvarar vad som gällde enligt 1985 års skollag. Paragrafhänvisningarna i bestämmelserna om interkommunal ersättning vid mottagande i grundsärskolan ska justeras så att samma regler gäller för interkommunal ersättning vid mottagande i grundsärskolan som i grundskolan.

Utbildningsförvaltningen instämmer i förslaget.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 november 2013 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Mariana Moreira Duarte m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Lars Bäck (V) anmälde att partiet inte deltar i beslutet.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att det ska förtydligas att resurser ska fördelas efter barns och elevers olika förutsättningar och behov. Förvaltningen är också positiv till att det kompensatoriska uppdraget som gäller elever med funktionsnedsättning förtydligas.

Däremot är vi negativa till att fristående förskolor och fritidshem med waldorfpedagogisk inriktning ska undantas från skollagens krav på legitimation och behörighet. Förslaget är en anpassning till att skollagen redan idag gör undantag från legitimationskravet för lärare i waldorfskolor. Förvaltningens anser dock att skollagens nuvarande krav på legitimerade förskollärare och fritidspedagoger i stället borde omfatta alla utbildningsanordnare. Krav på legitimation har införts för att säkra att högskoleutbildade pedagoger har rätt kompetens för sitt uppdrag att uppfylla läroplanens intentioner. Samma krav borde av likställighetsskäl även gälla för lärare som arbetar i waldorfskolor.

Förvaltningen ställer sig frågande till syftet med att låta förskolebarn göra färdighetstest i musik. De flesta barn utvecklar sina musikaliska intressen först när de är lite äldre

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 november 2013 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Larsson (V), Bengt Roxne m.fl. (S) och Lars Jakobsson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslagna förändringarna i skollagen, särskilt till de delar som förtydligar kommunernas resursfördelning utifrån barnens olika förutsättningar och behov. Detta gäller även förtydligandet av förskolechefens ansvar för att fördela resurser utifrån barnens förutsättningar och behov. Förvaltningen delar promemorians bedömning om att förslagen inte kommer att få ekonomiska eller några andra konsekvenser för förskoleverksamheten.

Förvaltningen vill dock poängtera att förslaget att göra undantag för förskollärare i fristående förskolor med waldorfpedagogisk inriktning från skollagens krav på legitimation och behörighet inte är att förorda. Förvaltningen ställer sig kritisk till detta förslag då det äventyrar att underminera trovärdigheten i reformen gällande legitimationskrav. Detta kan även innebära en risk att fristående verksamheter med andra inriktningar inom förskolan kommer att ställa samma typ av krav på undantag i skollagen.

Likvärdigheten för alla medborgare enligt principerna i kommunallagen kan komma att påverkas om det inte ställs samma formella krav och krav på kvaliteten på all

förskoleverksamhet. Förvaltningen håller således inte med om promemorians slutsats att förslagen inte skulle påverka det kommunala självstyret.

Om fristående förskolor med waldorfpedagogisk inriktning undantas från kravet på legitimerade förskollärare bör en rimlig konsekvens av detta bli att föräldrar som erbjuds plats i en verksamhet med waldorfpedagogisk inriktning ska kunna tacka nej till platsen och ändå ha kvar sin barnomsorgsgaranti.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 november 2013 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till ett förtydligande om att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Så även till den förtydligade skrivningen om att förskolecheferna, inom givna ramar, har ansvar för att fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Förvaltningen anser att kravet på förskollärlärligitation ska gälla all

förskoleverksamhet, oavsett pedagogisk inriktning och oavsett verksamhetsform.

Bilaga 1

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S) enligt följande.

- att i huvudsak godkänna förvaltningens yttrande
- att tillstyrka utredningens förslag att det skall vara möjligt att för musikskoleklasser ha "fallenhetstester", redan till förskoleklass/1:a klass
- att därutöver anför följande:

Vi delar förvaltningens uppfattning att det är orimligt och helt missvisande att acceptera färdighetstester, eller fallenhetstester i exempel i olika idrotter redan vid 5-6 års ålder. Barn mognar på olika sätt och i olika takt så sådana tester blir ofta rejält missvisande.

Däremot om barn har fallenhet för musik i någon bemärkelse, eller kanske helt saknar det, märks ofta tidigt. Vi delar därför utredningens uppfattning att sådana enkla fallenhetstester, skall vara möjliga, under förutsättning att intagningen i övrigt är bred och barn med olika social eller etniska bakgrund medges kunna delta i sådana "fallenhetstester". Skulle detta inte accepteras skulle exempelvis bred "folkskolor" som Lilla Akademien i Stockholm, inte kunna ha den musikprofilering man har idag, där barn från hela Stockholm, oavsett bakgrund, har möjlighet att söka till skolan.

I förslaget om undantag från kraven på legitimation i fritidshem och förskollärare i förskolor med waldorfpedagogisk inriktning har förvaltningen enbart uttryckt att man "är tveksam till förslaget", utan motivering. Det är svårt för nämndens politiker att gissa sig till motiveringen till tveksamheten. Det vore bra om förvaltningen konsekvent motiverade sina invändningar i yttrandena. Vi anser som princip att legitimation bör gälla för all personal som arbetar inom skolans värld, även med särskilda pedagogiska inriktningar.

Reservation anfördes av Per Olsson m.fl. (MP) och Marina Gunnmo Grönros (V) till förmån för förvaltningens förslag.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Mariana Moreira Duarte m.fl. (MP) enligt följande.

Detta är i mångt och mycket en bra remiss som har till mål att rätta till många av de "misstag" som kom med i den senaste förändringen av skollagen.

Vi ser positivt på att resursfördelningssystemet öppnas upp för fler faktorer, en socioekonomisk faktor kan öppna upp för fler möjligheter för skolor i utsatta områden och därmed en större jämlikhet i dagens skolsystemet.

Vi ser också positivt med en förändring i skollagen kring modersmålsrätten gällande minoritetsspråken. Att denna miss har varit inskriven i skollagen så länge som den gjort är olyckligt men oavsett detta är det bra att den har uppmärksammats och att den förändras. Att äga ett språk är en viktig del i personens egen identitet och därmed ett enkelt och billigt sätt att investera i allas framtid.

Det vi inte förstår är att ett av förslagen består av att ha intagningsprov till speciella musikförskolor. Intagningsprover för så unga barn är inte en tradition vi har i Sverige idag och det är inte något vi välkomnar. Barn måste låtas vara små så länge de kan, och det är ett enkelt sätt att skapa utslagning vid en väldigt tidig ålder. Vi hoppas innerligt att detta förslag inte kommer att genomföras.

Förskoleverksamheten är en av de viktigaste verksamheterna vi har, vi är för en blandning av pedagogiska idéer och tycker att samtliga, kommunala eller fristående, ska behandlas lika. Med det utgångsläget förstår vi inte varför förskolelärare med en Waldorf inriktning inte ska ha legitimationskravet på sig. Vi är införstådda med hur Waldorfbildningen ser ut i dagsläget, men det är ett annat problem som behöver lösas istället för att man ska undantas från legitimationskravet.

Det finns fortfarande många småfel i dagens skollag som vi ser fram emot att man upptäcker och förändrar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Leif Larsson (V), Bengt Roxne m.fl. (S) och Lars Jakobsson m.fl. (MP) enligt följande.

Vi instämmer i förvaltningens skrivning att undantag från kravet på legitimation för lärare knutna till Waldorf förskolor och fritidshem är olämpligt av de skäl som angivits.

Dessutom är vi mycket kritiska till förslaget att färdighets/lämplighetsprov skall kunna användas av någon skolenhet för antagning till förskoleklass och årskurs 1-3. Konsekvenser av ett sådant förfarande skulle tillåtas kan bli allvarliga. Det kan handla om att barn i tidig förskoleålder utsätts för riktad träning/press att prestera istället för säkerställa att förskolans uppdrag att främja varje barns allsidiga utveckling står i fokus. Det är synen på barnet och betydelsen av förskoleåldern som ett befriat område från bedömning och betygsättning som skulle gå förlorad. En förändring av tidpunkten för intagningsprov i grundskolan från 4e årskursen till förskoleklass innebär en total omvärdering av den grundsyn som uttrycks i Förskolans läroplan m.fl. nu gällande policydokument.